

Kasvipassi / Plant Passport

A. *Calibrachoa*
Verbena x hybrida
Bidens ferulifolia

B. FI -1234

C.

D. FI

Kasvipassin tulee olla tietyn muotoinen:

A. Kasvin tieteellinen nimi, lajiketta ei tarvitse merkitä, mutta sen voi merkitä.

B. Maakoodi ja kasvipassin myöntäjän rekisterinumero, esimerkiksi FI-1234.

C. Jäljitettävyykkoodia käytetään vain taimiaineistolla, ei siis myytäessä ruukku- ja ryhmäkasveja tukkuihin tai kukkakauppoihin. Kasvipassissa pitää silloinkin olla myös C-kohta, joka joko on kokonaan tyhjä – kuten esimerkissä – tai siihen on taimiaineiston kohdalla merkitty jäljitettävyykkoodi.

D. Alkuperämaan koodi (EU-maat) tai alkuperämaan nimi. Jos kasvi on ollut Suomessa neljä viikkoa, ruukku- ja ryhmäkasveilla alkuperämaaksi riittää FI. Taimiaineistolla merkitään ne alkuperämaat, jotka olivat taimien tai pistokkaiden mukana olleissa kasvipasseissa ja lisäksi FI, esimerkiksi NL, FI.

KASVIPASSI ja miten se tehdään

Euroopan unionin uusi kasvinterveysasetus vaikuttaa erityisesti kesäkukkia ja ruukkukasveja viljeleviin kasvihuoneyrityksiin. Muuttuva lainsäädäntö edellyttää koulutusta, omavalvontaa ja kirjanpitoa. Erityisesti kasvipassin myöntämiseen liittyvät käytännöt mietityttävät monia kukkaviljelijöitä.

TEKSTI JA KUVAT: NIINA KANGAS

Uusi kasvinterveysasetus tuo tullessaan muutoksia kasvihuoneyrityttäjien ja -työntekijöiden arkeen. Asetus vaikuttaa moniin puutarha-alan yrityksiin, mutta tässä tietopakettissa käsitellään uudistusta kasvihuonekoristekasveja viljelevien puutarhojen näkökulmasta.

Koko Euroopan unionin kattavalla lainsäädännön uudistuksella pyritään paremmin estämään maa-, puutarha- ja metsätalouden kannalta kohtalokkaiden kasvintuhoojien leviämistä EU:n sisällä ja EU:n alueelle kolmansista maista. Asetus astuu voimaan 14. joulukuuta, vaikka siihen liittyvistä säädöksistä osa on vielä EU-virkamiesten työpöydillä valmistelussa.

Puutarha-alan yrittäjältäkään ei vaadita heti valmista, vaan ensi vuonna viranomaisen panostaa erityisesti neuvontaan, koulutukseen ja tiedotukseen. Velvoitteita käydään tarkastuksilla läpi yhdessä yritysten kanssa ja käytännön epäselvyyksistä keskustellaan. Eli toisin sanoen viranomaisilta löytyy joustoa, mutta valmistautuminen kannattaa aloittaa hyvissä ajoin ennen ensi kevään kiireisintä aikaa.

Ketä asetus koskee?

Asetus koskee kaikkia kasvihuoneyrityksiä, mutta suurimmat muutokset tulevat jatkos-

sa kasvipasseja myöntäville yrityksille. Suurimman osan ruukku- ja ryhmäkasviviljelmistä pitää jatkossa kuulua kasvinterveysrekisteriin ja niillä pitää lisäksi olla kasvipassinkäyttöoikeus.

Kasvipasseja käytetään pääasiassa ammattimaisten toimijoiden välisessä kaupassa kaikilla kasvilajeilla. Kasvipassi on kasvipassin myöntäjän vakuutus vastaanottajalle, että kasvit ovat puhtaita karanteeni- ja laatutuhoojista.

Kasvipassia ei tarvita, kun kasvit myydään suoraan kuluttajalle. Poikkeuksena on muun muassa etäkauppa, jossa kasvipassia käytetään myös myytäessä kasveja kuluttajille. Myytäessä kasveja viherrakentajille tai kukkakauppiaille kasvipassi vaaditaan.

Seurakunnille, kunnille tai kaupungeille myytäessä kasvipassia ei vaadita, koska niiden päätehtävä ei liity kasvintuotantoon.

Kuka saa myöntää kasvipassin?

Kasvipassia saavat käyttää Kasvinterveysrekisteriin merkityt yritykset, joille Ruokavirasto on antanut kasvipassin käyttöoikeuden. Valtioneuvosto päivittää loppuvuonna Ruokavirastoa koskevan maksuasetuksen, jolloin selviää rekisteröitymisen ja mahdollisen kasvipassin myöntämistä edellyttävän tarkastuksen hinta.

Suurin osa ruukku- ja ryhmäkasviviljel-

mistä on jo merkitty kasvinterveysrekisteriin. Kasvipassin käyttöoikeuksia voi hakea Touko-palvelussa vuodenvaihteen tienoilla.

Jo nyt rekisteriin on merkitty yritysten kasvinsuojeluvastaava, joka huolehtii siitä, että yrityksissä tehdään omavalvontaa karanteeni- ja laatutuhoojien havaitsemiseksi ja käytetään kasvipassia oikein.

Omavalvontatarkastuksia on tehtävä ainakin kasvien saapuessa puutarhalle, säännöllisesti viljelyn aikana ja lisäksi ennen kuin kasvit lähtevät puutarhalla asiakkaalle. Tarkastuksista tulee pitää kirjanpitoa, joka säilytetään kolme vuotta. Kirjanpidosta kasvintarkastaja voi valvoa, että yritys toteuttaa omavalvontaa ja toiminta täyttää kasvinterveysasetuksen vaatimukset.

Kasvinsuojeluvastaava käy myös Ruokaviraston verkkokoulutuksen, jotta asetuksen vaatimukset ja karanteeni- ja laatutuhoojat tulevat tutuiksi. Verkkokoulutus valmistuu talven aikana. Kasvinsuojeluvastaava toimii yhdyshenkilönä kasvintarkastajiin päin.

Omavalvonta, kirjanpito ja takaisinvetosuunnitelma vaaditaan

Kaikkien kasvinterveysrekisteriin merkittyjen yritysten tulee siis tehdä omavalvontaa tuhojariskien hallitsemiseksi. Yritysten kannattaa tehdä omavalvontasuunnitelma myös kirjallisesti, koska se antaa viranomaiselle mahdollisuuden harventaa muuten vuosittain tehtäviä pakollisia tarkastuksia. Koska nämä tarkastukset ovat viljelijälle maksullisia, voi viljelijä näin myös säästää rahaa. Kirjallisen omavalvontasuunnitelman tekeminen ei kuitenkaan ole pakollista.

Omavalvontasuunnitelmaan kirjataan muun muassa perustiedot yrityksestä, kasvien tarkastamisen käytännöt sekä toimin-

Pitääkö kasvin matkassa olla passi, kun vastaanottajana on

KYLLÄ:

- Tukkukauppa
- Toinen kasvihuoneyritys tai puutarhaviilijelmä
- Keskusliike
- Viherrakentaja
- Kukkakauppa
- Taimimyymälä
- Kuluttajan etämyynti, kuten postimyynti

EI:

- Kuluttaja
- Seurakunta
- Kaupunki, kunta

Muistilista talven varalle

- Suunnittele, mikä on sopivin tapa merkitä kasvipassi sinun puutarhallasi
- Päivitä yrityksesi rekisteritiedot Ruokaviraston Touko-palvelussa 30.4.2020 mennessä
- Kasvinterveysvastaavan pitää suorittaa Ruokaviraston verkkokoulutus
- Laadi kirjallinen omavalvontasuunnitelma ja lataa se Touko-palveluun
- Tee tarkastuksia ja pidä niistä kirjaa omavalvontasuunnitelman mukaisesti
- Seuraa sivua www.ruokavirasto.fi/kasvinterveysasetus2019

Omavalvontatarkastusten kirjanpidon voi tehdä vaikka seinäkaleriiniin.

taohjeet karanteenituhoojan löytyessä. Päivitetty omavalvontasuunnitelma ladataan vuosittaisen rekisteritietojen päivytyksen yhteydessä Touko-palveluun 30. huhtikuuta mennessä.

Omavalvontasuunnitelman lisäksi kasvipassia käyttäviltä yrityksillä pitää olla myös kirjallinen takaisinvetosuunnitelma. Omavalvontasuunnitelmassa voidaan kuitenkin kertoa, että toimitaan alan yhteisen takaisinvetosuunnitelman mukaisesti.

Kauppapuutarhaliitto laatii pohjat omavalvontasuunnitelmalle sekä takaisinvetosuunnitelmalle. Pohjat julkaistaan marraskuun alussa Kauppapuutarhaliiton nettisivuilla.

Kauppapuutarhaliitto ja Ruokavirasto ovat miettineet käytäntöjä yhdessä viljelijöiden kanssa, jotta esimerkiksi kirjanpitovaatimuksesta saataisiin mahdollisimman kevyet. Esimerkiksi omavalvontatarkastuksista voidaan tehdä kuittaukset vaikkapa lähetylistoihin ja seinäkaleriiniin silloin, kun kasveissa ei ole todettu merkittäviä kasvintuhoojia. Kirjanpito tulee säilyttää kolme vuotta.

Miten ja mihin kasvipassi laitetaan?

Asetuksen mukaan kasvipassit merkitään kaupankäynnin yksikköihin. Tilanteesta

Kasvipassi voi olla tarra, tavallinen tuloste, säle ruukussa tai painettu merkintä ruukussa tai ruukkupussissa.

riippuen tällainen ”myyntiyksikkö” voi olla yksi kasvi, laatikko, kenno tai rullakko.

Kasvipassi voi olla tarra, tavallinen tuloste, säle ruukussa, painettu merkintä ruukussa tai ruukkupussissa. Kasvipassi saa peittyä näkyvistä, esimerkiksi silloin kun ruukun päälle sujutetaan suojapussi. Oleellista on, että kasvipassi on asetuksen mallin mukainen ja siitä löytyy vaadittavat tiedot.

Valmiilla ruukku- ja ryhmäkasveilla käytettävässä kasvipassissa on hyvin vähän tietoja, joten esimerkiksi tarroja tai muita tulosteita voi tehdä etukäteen.

Yrityksissä kannattaakin nyt pohtia, mikä on paras tapa merkitä kasvipassi omassa tuotannossa. Voisiko passin painaa ruukkuun, nimisäleen kääntöpuolelle, kennoon tai pahvilaatikon kylkeen tai vaikka sikspäkin kantokahvaan? Myös asiakkailta voi olla toiveita siitä, minkä kokoiseen yksikköön kasvipassi merkitään.

Esimerkiksi myyntiyksikkö voi olla rullakollinen orvokkeja, joka on merkitty yhdellä kasvipassilla ja toimitettu tukkuun. Tukku myy orvokit kennoittain. Vaikka pe-

riaatteessa riittäisi, että rullakossa on yksi kasvipassi, käytännössä tukut todennäköisesti edellyttävät, että jo puutarhalla jokaiseen kennoon merkitään erillinen kasvipassi. Näin tukun ei tarvitse kasvipassittaa kennoja, kun se myy niitä eteenpäin.

Kasvipassi on kasvilajikohtainen, joitakin poikkeuksia lukuun ottamatta. Esimerkiksi monilajisten amppelien kaikki lajit voidaan merkitä samaan passiin.

Jos viljelijä toimittaa valmiita ruukku- ja ryhmäkasveja suoraan kukkakauppoihin tai taimimyymälöihin, voidaan käyttää kokoomakasvipassia. Kokoomakasvipassi sisältää kyseisen lähetyksen kaikki kasvilajit. Ruokaviraston Internet-sivuille tulee tästä myöhemmin mallitiedosto.

Lisätietoja aiheesta:

- www.ruokavirasto.fi/kasvinterveysasetus2019
- kasvinterveys@ruokavirasto.fi
- Touko-palvelu: www.ruokavirasto.fi/touko

Kauppapuutarhaliiton jäsenyrityksille:
Niina Kangas, niina.kangas@kauppapuutarhaliitto.fi,
puh. 045 7733 2662

